

Posudek vedoucího bakalářské práce

Název práce: **Vnímání významu křesťanských svátků a tradic očima žáků základní školy**

Autor práce: **Petra Dohnalová**

Obor studia: **Pedagogika volného času, 3. ročník**

Posudek vypracoval: **Mgr. Veronika Blažek Iňová, Ph.D.**

Datum: **05. 05. 2023**

Bakalářská práce studentky Petry Dohnalové se soustředí na specifika vnímání významu vánočních svátků, zejm. pak lidových tradic s nimi spojených, konkrétně u žáků, navštěvujících první a druhý stupeň základní školy. Za tímto účelem studentka realizovala kvantitativní výzkum na vybrané základní škole formou dotazníků, které dostali žáci za úkol vyplnit. V teoretické části se studentka zaměřila na význam svátků a slavení v jejich antropologické, náboženské a sociologické rovině, které doplnila rozlišením křesťanských svátků od lidových tradic. Toto rozlišení (na křesťanské zvyky a lidové tradice) však mírně postrádá další text i samotný výzkum, ale jeho realizace a vyhodnocení proběhly dle standardů určených pro kvantitativní výzkumy.

Studentka při zpracování a psaní bakalářské práce pracovala samostatně a pravidelně texty konzultovala s vedoucí práce, stejně tak jako průběh svého výzkumu.

Formální a jazyková úroveň práce

Vlastní stať této bakalářské práce (úvod až závěr) obsahuje přibližně 41 normostran textu, což odpovídá standardu stanoveného rozsahu pro bakalářské práce (viz. Opatření děkana č. 279/2020, čl. 17/odst. 8) na Teologické fakultě JU. Text je rozdělen na dva velké celky – teoretickou a praktickou část, přičemž jejich jednotlivé kapitoly a podkapitoly jsou rovnoměrně členěny, s výjimkou podk. 1.6, v níž se studentka věnuje popisu lidových tradic spjatých se slavením vánočních svátků. Nutno podotknout, že studentka vypracovala podobně rozsáhlé popisy tradičního slavení a pranostik u více svátků, které se v České republice slaví (např. Velikonoce, Masopust, Tři králové...), ale kvůli omezenému rozsahu bakalářské práce je umístila do příloh.

Použité literární zdroje jsou citovány korektně, v souladu s citační normou uvedenou v Metodické pomůcce pro psaní závěrečných kvalifikačních prací na TF JU. Studentka pro odkazování na použité zdroje zvolila metodu průběžných poznámek umístěných pod čarou. Zde se objevují drobné chyby, neboť zde studentka někdy ponechává i plné citace uvedených knih (vč. názvu nakladatelství a ISBN, např. s. 7), nebo jsou na jedné stránce uvedeny odkazy na jeden a týž zdroj několikrát za sebou (např. s. 8).

Gramatické chyby se v textu vyskytují jen ojediněle, neboť text prošel, jak je ostatně uvedeno i v poděkování na začátku práce, kvalitní jazykovou korekturou. Stylistické chyby se objevují již mnohem častěji, ale jedná se vždy spíše o nevhodně zvolenou skladbu jednotlivých slov ve větě (s. 12: „Tudíž v každém svátku, který oslavujeme znovu

a znovu, se objevuje onen Pračas, ke kterému se společně vracíme a vzpomínáme opět na kořeny našeho lidství, víry.“), nebo „sekání“ jednotlivých souvětí na příliš krátké úseky a věty jednoduché (s. 44: „Z dotazníků vyšlo najevo, že pro děti je důležité, strávit svátky v rodinném kruhu. Což je uspokojujivé. Alespoň tato hodnota přetrvává.“). Toto na druhém místě zmiňované úskalí na čtenáře místy působí rušivě, ale zřejmě patří ke specifickému způsobu vyjadřování autorky. Ta i přes tento ne vždy zcela srozumitelný styl k vyjádření svých myšlenek používá v textu dostatečně širokou slovní zásobu a odpovídajícím způsobem pracuje i s odbornými zdroji a odbornou terminologií.

Na této práci oceňuji její grafické zpracování, zejména v případě grafů uvedených v praktické části, které přehledně seznamují čtenáře s výsledky provedeného výzkumu a vhodně tak ilustrují a doplňují to, co je uvedeno v průvodním textu.

Obsahová stránka práce

V úvodu studentka vysvětluje důvody, které ji přivedly k zájmu o téma a k položení si dvou výzkumných otázek, které si v úvodu stanovuje: *Jsou v dnešní době udržovány v rodinách zvyky a tradice? Mění se vnímání tradic a zvyků s věkem dítě?* Studentka se ve vlastním výzkumu soustředila především na tradice a zvyky spojené se slavením Vánoc, které byly předmětem nejen jejího kvantitativního výzkumu, provedenému u žáků prvního a druhého stupně vybrané základní školy, ale jejich tradiční oslavy jsou popsány také v závěru teoretické části práce (kap. 1.6).

Ačkoliv je práce nazvána „Vnímání významu křesťanských svátků a tradic očima žáků základní školy“, tak zde onen křesťanský význam příliš popsán ani zkoumán bohužel nebyl. Snad to odpovídá současnému trendu v České republice, o němž není třeba diskutovat, neboť byl potvrzen již řadou sociologických průzkumů. Jedná se o skutečnost, že vánoční svátky již většina rodin (s výjimkou 10–20% rodin, které se hlásí ke křesťanské víře) neslaví křesťansky, ba co více, ani je s křesťanstvím nespojují. Tomu ostatně odpovídají i otázky, které si pro svůj výzkum studentka zvolila a k jakým výzkumným závěrům dospěla. Tím, co je z mého pohledu na celém výzkumu mnohem hodnotnější, je zjištění skutečnosti, že mnohé rodiny slaví vánoční svátky jen velmi povrchně, nebo neslaví Vánoce vůbec. S konzumním balastem se tak možná v mnoha českých rodinách ono „kouzlo Vánoc“ a „vánoční atmosféry“ zcela vytratilo a bude jen velmi náročné jej znovu nalézt.

Za diskutabilní část této práce považuji teoretické i výzkumné uchopení významu vánočních svátků téměř výhradně z pohledu sekulárního, tedy z hlediska lidových tradic a zvyků. Paradoxně naopak oceňuji část zjištěných výzkumných dat (např. výše uvedená skutečnost o procesech sekularizace svátků, nikoli data o tom, zda dítě jí při štědrovečerní večeři kapra s bramborovým salátem či kaší). Z těchto důvodů **doporučuji tuto bakalářskou práci k obhajobě** a navrhuji ji hodnotit známkou **velmi dobře**, s přihlédnutím k průběhu obhajoby.

Mgr. Veronika Blažek Iňová, Ph.D.